

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Mgr. Jana Doležalová

Škola: Základní škola a mateřská škola Jesenice, okr. Rakovník

Zemědělství v okolí

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

ZEMĚDĚLSTVÍ.....	3
ZEMĚDĚLSTVÍ V ROČNÍCH OBDOBÍCH.....	5
ZVÍŘATA NA FARMĚ.....	6
ZEMĚDĚLSKÉ STROJE.....	10
FOTOGRAFIE STROJŮ, KTERÉ LZE ZAPOJIT ZA TRAKTOR.....	11
SKLÍZENÍ A ZPRACOVÁNÍ.....	13
PŮDA.....	14
OBILOVINY A TRÁVY.....	15
OBRÁZKY OBILOVIN.....	16
OVOCE.....	19
ZELENINA.....	22
Zdroje citací a obrázků:.....	24

ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství je cílené pěstování rostlin a chov hospodářských zvířat.

Zemědělec (farmář)

- pracuje na farmách
- obsluhuje stroje i jiné plodiny pro výrobu potravin
- chová domácí zvířata
- musí zajistit, aby zvířata měla dostatek potravy, vody a byla v bezpečí na pastvinách i ve stájích, kde žijí
- pracuje za každého počasí
- spolupracuje s dalšími lidmi, kteří mu pomáhají s chodem farmy
 - **veterináři**, starají se o zdraví zvířat
 - **odběratelé**, přepravují produkty z farem (např. ovoce, zeleninu, mléko, maso, vejce, obilí aj.) k dalšímu zpracování nebo na farmářské trhy

Česká republika má mírné podnebí, které je pro zemědělství vhodné. Díky tomu máme stálý přísun ovoce, zeleniny a jiných plodin pro všechny lidi i zvířata.

Farma je základní jednotkou zemědělství, kde je soustředěn chov domácích zvířat nebo pěstování rostlin. Farmy mohou být smíšené, mléčné, koňské, ovčí, zahradnické...

Domácí hospodářská zvířata

jsou zvířata, která lidé chovají pro užitek (kráva, koza, ovce, prase, slepice, krůta, králík, kachna, husa...

Užitek z hospodářských zvířat

Chováme je nejčastěji pro maso, mléko, vajíčka, sádlo, vlnu, kůži, peří...

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Proč je zemědělství důležité?

Poskytuje nám všechny potřebné potraviny a suroviny pro výrobu potravin.

Hlavní produkty z farem

- **maso** (vepřové, hovězí, jehněčí a skopové...)
- **drůbeží maso** (husy, kachny, kuřata...)
- **vejce**
- včelí **med**
- ryby
- léčivé **byliny**
- **mléko** a výrobky z něj (kozí sýry, jogurty, sýry, máslo, tvaroh, smetana...)
- **obilniny** se zpracovávají mletím na mouku, která se používá pro výrobu pečiva cereálií
- **brambory**
- **ovoce a zelenina**

Kliknutím na odkaz se zobrazí výroba mléčných produktů:

 <http://www.biofarmaroznov.cz/>

Kliknutím na odkaz si prohlédnete fotografie příkladů produktů z jedné farmy a fotografie biofarmy:

 <http://www.biofarmaroznov.cz/fotografie.php?album=210>

Při kliknutí zmáčkní klávesu Ctrl, odkaz se otevře v novém okně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ V ROČNÍCH OBDOBÍCH

Na farmě vykonává zemědělec každý den v průběhu celého roku řadu prací. V závislosti na ročních obdobích se však jeho povinnosti různí.

Jaro

K jarním měsícům patří **březen, duben a květen**. Počasí se na jaře otepluje a dny se prodlužují. Zemědělec má obzvláště plné ruce práce, protože se farma znovu probouzí k životu.

V jarních měsících se **rodí mláďata** (jehňata, telata, kuřata, housata...). Zemědělec musí neustále kontrolovat, zda jsou ovce i krávy a jejich čerstvě narozená mláďata zdravá a zda se matky o mláďata dobře starají. Jakmile se zlepší počasí, pouští zvířata ze stájí na pastviny. Na jaře musí také zemědělec zasít a zasadit různé plodiny, například brambory.

Léto

K letním měsícům náleží **červen, červenec a srpen**. Léto obvykle představuje nejteplejší roční období s nejdelšími dny. V některých velmi teplých oblastech musí zemědělec zavlažovat rostliny, např. zeleninu, aby vyrostly a neuvadly. V letních měsících dozrávají některé plodiny, jako obiloviny a řepka.

Podzim

K podzimním měsícům patří **září, říjen a listopad**. Na podzim se dny zkracují a počasí se začíná ochlazovat. Zemědělec dokončuje **sklizeň** brambor, slunečnice nebo cukrovky a začíná připravovat půdu pro příští úrodu. Půda se musí zorat a zkypřit a hnojením se do ní přidají živiny. Některé plodiny se sejí už na podzim, většinou pšenice a řepka. Říká se jim ozimy.

Zima

Zimní měsíce **prosinec, leden a únor** jsou nejchladnější v roce. V tomto období zemědělec **přesouvá zvířata z pastvin do stájí**, kde je bude každý den krmit senem a siláží. Půda přes zimu většinou odpočívá.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZVÍŘATA NA FARMĚ

Farmy představují zajímavá místa se spoustou zvířat. Je důležité, abychom se při kontaktu se zvířaty chovali velmi opatrně, ať už jde o slepice, kohouty, krávy, nebo třeba býky. Mohou být totiž i nebezpečná.

Jak bychom se měli chovat ke zvířatům na farmě?

Než přistoupíte ke zvířeti, vždy se zeptejte dospělé osoby, zda smíte. Zvířata mohou žít ve stájích, v chlévech nebo na pastvině. Nikdy nevstupujte do ohrady, kde mohou být zvířata, ani si nehrajte ve stájích či chlévech. Zvířata mohou působit přátelsky a být krotká, ale nikdy nevíte, kdy na vás mohou zaútočit. Někteří samci, jako například býci, berani nebo kanci, mohou být velmi agresivní a nebezpeční. Při kontaktu s těmito zvířaty zachovejte klid, mluvte tiše a pohybujte se pomalu. Nedělejte rychlé pohyby, nekřičte, nepištěte a neběhejte. Bude-li zemědělec u zvířat s vámi, možná vám dovolí si na některé z nich sáhnout, pohladit je, nebo dokonce pochovat. Vždy dbejte rad zemědělce, když vám říká, jak ke zvířatům přistupovat a jak je uchopit (například malá kuřátka nebo čerstvě narozená jehňátka).

U nás se chovají tato hospodářská zvířata:

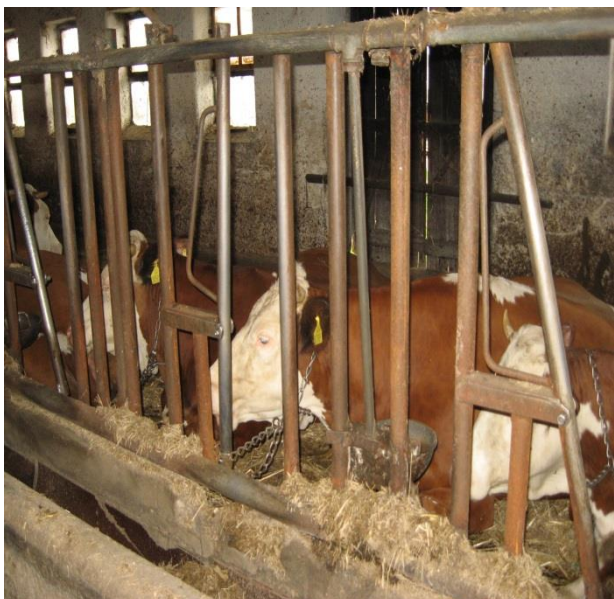

koza domácí

prase domácí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

tur domácí

ovce domácí

kůň domácí

kur domácí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

krůta domácí

kachna domácí

husa domácí

králík domácí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Všechna tato zvířata se chovají v našem okolí, ojediněle se vyskytuje i chov pštrosa a nutrie.

nutrie říční

pštros dvouprstý

Kliknutím na odkaz se zobrazí hospodářská zvířata. Poznáš je?

http://www.zemedelstvize.cz/download/ke_stazeni_1_karta-zvirata.pdf

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZEMĚDĚLSKÉ STROJE

- zemědělci používají při práci na farmě různé druhy zemědělských strojů
- děti bez doprovodu dospělé osoby nesmí lézt na zemědělské stroje a hrát si s nimi
- stroje mohou být nebezpečné, i když se nepohybují
- na obrázcích vidíte některé stroje, které se používají při práci na farmě (některé jsou moderní, jiné zastaralé)

K čemu slouží jednotlivé zemědělské stroje?

- za pomoci traktoru s vlekem dokáže zemědělec na farmě vykonávat nejrůznější práce
- může například převážet různé věci z jednoho místa na druhé nebo vozit zvířatům krmivo
- za traktor se může zapojit velké množství přídatných zařízení, například pluh, a zemědělec tak může zorat pole
- kombajn se používá ke sklizení úrody

Traktor

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

FOTOGRAFIE STROJŮ, KTERÉ LZE ZAPOJIT ZA TRAKTOR

sečka

secí stroj

brány na uhlazení půdy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

obraceč na seno

žací stroj

pluh k orání

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SKLÍZENÍ A ZPRACOVÁNÍ

Kombajn

- je stroj, kterým se seče úroda
- odděluje zrna od stonků a čistí zrna od plevele (oddělování zrn od stonků se nazývá **mlácení**)
- zrna ze sklizené úrody se obvykle používá jako potravina a je určeno k dalšímu zpracování na mouku či slad pro výrobu piva
- část zrn obilovin slouží ke krmení zvířat
- **stébla obilovin neboli sláma** se používají jako stelivo pro dobytek, v minulosti se z nich vyráběly došky na střechy

kombajn

PŮDA

- je nezbytně důležitá pro pěstování všech rostlin
- půdu si můžeme představit jako tlustý hnědý koberec, který pokrývá zemi
- mohli bychom jí dokonce říkat „koberec života“, protože v ní žije mnoho druhů živočichů, hmyzu, červů aj.
- důležitým živočichem v půdě je žížala (kypří půdu, obohacuje ji o živiny)

Hnojení pole

- ke hnojení polí zemědělec používá rozmetače hnojiva
 - močůvka se před rozmetáním musí důkladně promíchat
- Močůvka je tekuté hnojivo (zkvašená moč hospodářských zvířat).**

Příprava půdy

- půda se musí po sklizni a před setím připravit pro novou produkci plodin
- obdělávání půdy zahrnuje hloubkovou orbu nebo mělké kypření, kterému se říká podmítka, případné válení příliš kypré půdy a následné setí

1. Orba

Nejdříve musí pěstitel půdu zorat, tedy rozbít velké hroudy, zkypřit ji a připravit na setí. Před setím se do půdy také zapravuje hnůj či jiné hnojivo. Dříve se oralo za pomoci koní, dnes se používají traktory s pluhý či podmítači.

2. Setí

Semena se sejí do půdy za použití secích strojů do řádků nebo rovnoměrně po celé ploše. Semínkům se říká osivo .

3. Pěstování

Plodiny potřebují pro intenzivní růst dostatek živin. Ty jim dodáváme prostřednictvím hnojiv.

4. Sklizeň

Jakmile plodina vyrostе a semena dozrají, pěstitel je sklídí za pomoci kombajnů. Sklizená úroda putuje do skladů a následně ke zpracování. Předem určená část slouží jako osivo na další rok. Období sklizně se nazývají **žně** (sklízí se především obiloviny a u nás probíhají v letním období relativního sucha (od června do září). Sklízí se i ostatní plodiny jako luskoviny (hrách), olejniny (řepka) aj.

OBILOVINY A TRÁVY

Tráva

- je nejrozšířenější rostlinou na světě
- v naší zemi roste všude
- pro farmu je velmi důležitá, protože je potravou mnoha zvířat (živí se jí například kozy, ovce a koně)
- sušením trávy vzniká **seno**, které se používá pro krmení zvířat

Siláž - je krmivo pro domácí zvířata (prasata, krávy, koně atd.) vzniklé kvašením čerstvých nebo zavadlých rostlin

Příprava siláže

- zemědělec nejdříve poseče trávu sekačkou
- posečená tráva se na menších farmách sbírá lisem, který z ní vytvoří kulaté balíky
- ty se pak zabalí do umělohmotné plachty a z trávy za čas vznikne kvašením siláž
- na větších farmách se silážuje do silážních jam

Siláž

Obiloviny

- na polích se pěstuje obilí, např. **pšenice, oves, žito, ječmen a kukuřice**
- pro pšenici, oves, ječmen a žito používáme také název obilniny
- jejich semena se nazývají zrna nebo obilí
- krmí se jimi zvířata, například kuřata, a vyrábí se z nich potraviny pro člověka - z pšenice se mele mouka, z níž se peče chléb, a z ovsa se vaří ovesná kaše
- mezi obiloviny patří i rýže a kukuřice
- z obilovin se vyrábí také cereálie, které míváte k snídani, např. kukuřičné lupínky, ovesné vločky nebo různé druhy müsli

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBRÁZKY OBILOVIN

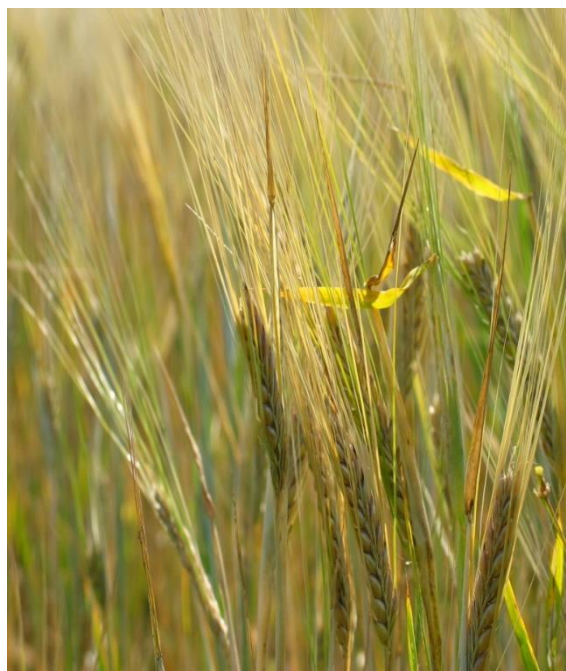
pšenice

oves

ječmen

žito

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mezi obiloviny patří i kukuřice, která je u nás hojně pěstovaná.

Kukuřice

Kliknutím na odkaz zjistíš další zajímavosti o obilninách:

http://www.zemedelstvize.cz/download/ke_stazeni_15_poznavacka-klasu-infokarta.pdf

Při kliknutí zmáčkní klávesu Ctrl, odkaz se otevře v novém okně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

výrobky z obilovin

OVOCE

Zdravé potraviny

- v České republice se pěstuje mnoho druhů ovoce a zeleniny
- zdravá strava zahrnuje potraviny, které jsou našemu zdraví prospěšné a které nám pomáhají správně růst
- ovoce a zelenina jsou velmi zdravé potraviny, protože obsahují mnoho vitamínů a ostatních látek
- každý z nás by měl denně sníst nejméně pět porcí ovoce a zeleniny

Ovoce

- ovoce roste na stromech a na keřích a často je jíme k svačině
- je obvykle mnohem sladší než zelenina
- jíme také ostatní ovoce, např. pomeranče a banány, které však dovážíme
- v České republice se pěstují hlavně jablka, hrušky, švestky, jahody a drobné plody, jako jsou maliny, ostružiny, rybíz a angrešt

jablka

hrušky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

švestky

jahody

Maliny

ostružiny

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

rybíz

angrešt

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZELENINA

- mezi plodiny, které jíme, patří také zelenina
- **nejoblíbenější zeleninou, která se pěstuje v České republice, jsou brambory a mrkev**
- rostou tu i ostatní druhy zeleniny, například **cibule, celer, petržel, zelí, brokolice** a mnoho dalších
- všechny druhy zeleniny využíváme v kuchyni
- většina je prospěšná pro naše zdraví, obsahuje důležité látky pro náš organismus (bílkoviny, vitamíny...)

brambory

mrkev

cibule

brokolice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

bulvový celer

hlávkové zelí

petržel kořenová

petržel listová (kudrnka)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje citací a obrázků:

Zemědělství. *Zemedelstvizijs.cz* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:
http://www.zemedelstvizijs.cz/download/ke_stazeni_24_ucime-se-o-zemedelstvi-uroven-1.pdf

Zemědělství. *Zemedelstvizijs.cz* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:
http://www.zemedelstvizijs.cz/download/ke_stazeni_25_ucime-se-o-zemedelstvi-uroven-2.pdf

Zemědělství. *Zemedelstvizijs.cz* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:
http://www.zemedelstvizijs.cz/download/ke_stazeni_26_ucime-se-o-zemedelstvi-uroven-3.pdf

Zemědělství. *Zemedelstvizijs.cz* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:
http://www.zemedelstvizijs.cz/download/ke_stazeni_27_ucime-se-o-zemedelstvi-uroven-4.pdf

Zemědělství žije-ke stažení. *Zemedelstvizijs.cz* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:
<http://www.zemedelstvizijs.cz/ke-stazeni>

Krůta domácí. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs).
Http://creativecommons.org [online]. 14. března 2009 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Krocana_a_slepice_%2801%29.jpg

Kachna domácí. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs).
Wikimedia.org [online]. 1995. vyd. 2005 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/19/Hausente.jpg>

Husa domácí. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs). *Wikipedia.org*
[online]. vyd. Austrálie, 18. října 2008 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/39/Domestic_Goose.jpg

Králík domácí. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs). *Wikipedia.org*
[online]. 6. listopadu 2006 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7f/Kr%C3%A1l%C3%ADk_novoz%C3%A9landsk%C3%BD_b%C3%AD%C3%BD.jpg

Nutrie říční. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs).
Wikimedia.org/wikipedia [online]. 30. srpen 2005 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e3/Myocastor_coyus_021029_1w.JPG

Pštros dvouprstý. MASSYN, Andrew. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs). *Wikipedia.org/wikipedia* [online]. 23. února 2008 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/92/Ostriches_cape_point_cropped.jpg

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zetor. [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs).

Wikimedia.org/wikipedia [online]. 3. září 2006 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/Zetor_7245.jpg

Kombajn. [Http://autoline-eu.cz](http://autoline-eu.cz) [online]. [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/14092316235529527700.html>

Žito seté. LETREK. GFDL. *Wikipedia.org* [online]. 2005 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDito_set%C3%A9#mediaviewer/File:Secale_cereale.jpg

Ozimý ječmen. GFDL. [Http://havransko.cz](http://havransko.cz) [online]. [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://havransko.cz/Z%2014%20soufflet%20agro%202_700x467.jpg

Kukuřice. *Eurocorn.cz* [online]. [cit. 2014-10-06]. Dostupné z: <http://www.eurocorn.cz/cz/osivo-kukurice/>

Výrobky z obilovin. BAUER, Scott. UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE.

Eurocorn.cz [online]. USA [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Obilniny#mediaviewer/File:GrainProducts.jpg>

Cukrová řepa. HAGENLOCHER, Markus. CREATIVE COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. 21. září 2005 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/43/Zuckerr%C3%BCbe.jpg>

Lilek brambor. *Zahradnimagazin.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://abecedazahrady.dama.cz/Client.Gallery/show_cat.aspx?id_file=631386565&list=23312578|631386565|978125920|835041997&ws=1400|1400|1400|504&hs=700|876|876|336

Červená řepa. FRIEDRICH, Böhringer. CREATIVE COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. 20. září 2008 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%98epa_%C4%8Derven%C3%A1#mediaviewer/File:Beta_vulgaris_su_bsp._vulgaris_var._conditiva,_Rote_R%C3%BCbe.JPG

Slunečnice roční. *Eurocorn.cz* [online]. [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

<http://www.eurocorn.cz/cz/slunecnice-osivo/>

Řepka olejná. [2.zf.jcu.cz](http://www2.zf.jcu.cz) [online]. 2003 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/databaze/Repka_olejna.htm

Řepka olejná. *Eurocorn.cz* [online]. [cit. 2014-10-06]. Dostupné z: <http://www.eurocorn.cz/cz/repka-osivo/>

Len setý. CREATIVE COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. 28. 8. 2014 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Len_set%C3%BD

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mák setý. CREATIVE COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. Francie, 2003 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1k_set%C3%BD#mediaviewer/File:Papver_field_france.jpg

Mák setý. CREATIVE COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. 4. 7. 2014 [cit. 2014-10-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1k_set%C3%BD

Zemědělství. CREATIVE COMMONS 3.0 UNPORTED. *Wikipedia.org* [online]. 19. 8. 2014 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zem%C4%9Bd%C4%9Blstv%C3%AD>

Siláž. HTTP://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/WIKIMEDIA_COMMONS. *Wikipedia.org* [online]. 9. 9. 2014 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sil%C3%A1%C5%BE>

VINCENTZ, Frank. Založená siláž. HTTP://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/WIKIMEDIA_COMMONS. *Wikipedia.org*: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/> [online]. 2009 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sil%C3%A1%C5%BE#mediaviewer/File:Radevormwald_Borbeck_07_ies.jpg

VOJNÍKOV, Juan de. Zabalená senáž. *Wikipedia.org*: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/> [online]. 2008 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sil%C3%A1%C5%BE#mediaviewer/File:Zabalen%C3%A1_sen%C3%A1%C5%BE.JPG

Chmel otáčivý. HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0/DEED.CS. *Wikipedia.org* [online]. 4. 7. 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Chmel_ot%C3%A1%C4%8Div%C3%BD

Chmel otáčivý. *Lecivapriroda.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://www.lecivapriroda.cz/herbar/chmel-otacivy/>

VODIČKA, Petr. Chrupa polní. HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0. *Wikipedia.org* [online]. Bílé Karpaty, 2011 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Chrupa_poln%C3%AD#mediaviewer/File:Corndflowers_Centaurea_cyanus.jpg

Mák vlčí. HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0. *Wikipedia.org* [online]. 1897 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1k_vl%C4%8D%C3%AD#mediaviewer/File:Papaver_rhoeas_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-101.jpg

Kopretiny. HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0. *Wikipedia.org* [online]. 2012 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kopretina#mediaviewer/File:Kopretina0332.JPG>

Heřmánek pravý. HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0. *Wikipedia.org* [online]. 2011 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/He%C5%99m%C3%A1nek_prav%C3%BD#mediaviewer/File:Matricaria_recutita_Prague_2011_1.jpg

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

BAUER, Scott. Jablka.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2004 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jablko#mediaviewer/File:Fuji_apple.jpg

Hrušky.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2005 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hru%C5%A1ka#mediaviewer/File:Pears.jpg>

Švestky.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2007 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slivo%C5%88_%C5%A1vestka#mediaviewer/File:Slivo%C5%88_%C5%A1vestka_plum.jpg

Jahoda.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2005 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jahoda#mediaviewer/File:Fragaria_Fruit_Close-up.jpg

Ostružiník maliník.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2010 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ostru%C5%BEin%C3%ADk_malin%C3%ADk#mediaviewer/File:Raspberries_close.jpg

Ostružiník.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2006 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ostru%C5%BEin%C3%ADk#mediaviewer/File:Blackberries_on_bush.jpg

Červený rybíz.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2007 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%BD_ryb%C3%ADz#mediaviewer/File:Smorodina-vetka.jpg

Srstka angrešt.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE.](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture)

Wikipedia.org [online]. 2004 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Srstka_angre%C5%A1t#mediaviewer/File:Stachelbeeren.jpg

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hlávkové zelí.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture).

Wikipedia.org [online]. 2005 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hl%C3%A1vkov%C3%A9_zel%C3%AD#mediaviewer/File:Brassica_oleracea2.jpg

Petržel kořenová.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture).

Wikipedia.org [online]. 2005 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Petr%C5%BEel#mediaviewer/File:Wurzelpetersilie_Wurzel.jpg

a Kim STARR. Petržel listová, kudrnka.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/UNITED_STATES_DEPARTMENT_OF_AGRICULTURE](http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Agriculture).

Wikipedia.org [online]. 2007 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Petr%C5%BEel#mediaviewer/File:Starr_070112-3391_Petroselinum_crispum.jpg

Celer. *Ireceptar.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://www.ireceptar.cz/zahrada/opich-neboli-celer/>

VILSECKER, Oliver. Zvonek.

[HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/CS:GNU_FREE_DOCUMENTATION_LICENSE](http://en.wikipedia.org/wiki/CS:GNU_FREE_DOCUMENTATION_LICENSE). *Wikipedia.org* [online]. 2004 [cit. 2014-10-18]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Zvonek_%28rostlina%29#mediaviewer/File:Glockenblume-BI%C3%BCte2.jpg

JERZY, Opiola. Rdesno hadí kořen.

[HTTP://COMMONS.WIKIMEDIA.ORG/WIKI/TATRA_MOUNTAINS](http://commons.wikimedia.org/wiki/Tatra_mountains). *Wikipedia.org* [online]. 2006 [cit. 2014-10-18]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rdesno_had%C3%AD_ko%C5%99en#mediaviewer/File:Polygonum_bistorta_al.jpg

IKEDA, Masaki. Jetel luční. [HTTP://COMMONS.WIKIMEDIA.ORG/WIKI/TATRA_MOUNTAINS](http://commons.wikimedia.org/wiki/Tatra_mountains).

Wikipedia.org [online]. 2010 [cit. 2014-10-18]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jetel_lu%C4%8Dn%C3%AD#mediaviewer/File:Trifolium_pratense_0522.jpg

Ostatní fotografie jsou vlastní.